

Boekbespreking.

kant van gelegenheidsgedichten, er slechts naar greep om de vele versjes van dien aard, waardoor ook van Lennep zich bij familie en vrienden verdienstelijk placht te maken. En met al zulke smaken en verlangens zou men rekening moeten houden bij het schrijven van de biografie eens romanciers? . . . Want, ziet u, dat is het eigenlijk maar waar ik heen wil, Jhr. Dr. M. F. v. L. moge het dan noodzakelijk geacht hebben ons op de hoogte te brengen van allerlei huiselijke en maatschappelijke bezigheden en kwaliteiten van zijn held, hij moge vooral hebben uitgewijd over zijn grootvaders verdiensten met betrekking tot de waterverschaffing aan Amsterdam, en met een enorm getal citaten onomstootelijk bewezen, dat het familiezwak voor het babbelen in rijm en maat al meer dan een eeuw oud is, een feit is het toch maar, dat, wanneer Jacob van Lennep zijn aardige romans niet had geschreven, en zijn bijna nog aardiger Leven van C. en D. J. van Lennep, ook voor het opstellen dezer uitgebreide biografie geen aanleiding zou hebben bestaan, zoodat al die andere gewichtige maatschappelijke diensten en beminnelijke liefhebberijen, althans voor zoover zij niet vanzelf in het geheugen der landgenooten bleven hangen, in de duisternis van een onbeschreven verleden zouden zijn verzonken.

Het wil mij voorkomen dat Jhr. Dr. M. F. v. L. zich van deze waarheid niet voldoende rekenschap heeft gegeven, want zelfs al dragen sommige zijner hoofdstukken — gelijk vlaggen die de lading dekken — dezelfde namen als grootvader Jacobs voornaamste romans, ook in die hoofdstukken vindt men over dit meest essentieele, en dan ook eigenlijk eenige waarlijk befaámde werk van den merkwaardigen man maar zeer weinig, terwijl wát er staat zeker niet het belangrijkste is, dat er over te vinden, noch het definitieve dat er over te zeggen wezen zou. De kwestie is dat Jhr. Dr. M. F. v. L., zelf geen litterair talent zijnde, den voorvader (dien hij door anderen miskend waant!) niet precies begrepen heeft, zijn eigenaardige talenten noch de essentie van zijn geest, en dat hij dit onvermogen door een waren zondvloed van notities over levensfeiten en feitjes, citaten uit werken en brieven, anecdoten en oordeel-

vellingen (waaronder zijn eigene niet de voornaamste zijn) heeft trachten te vergoeden — hetgeen natuurlijk niet gelukken kon.

Waarom, zoo vraagt zich de geleerde biograaf, in zijn reeds vermelde inleiding, af, waarom niemand anders vroeger de taak opvatte, die tenslotte hem werd opgedragen. En hij gaat voort: „De reden is misschien voornamelijk hierin te zoeken, dat onder den invloed der „tachtigers” de populariteit van J. v. L. en velen zijner letterkundige tijdgenooten zeer was gedaald; uit de hoogte werd op hun beteekenis als dichters en schrijvers neergezien en met minachting daarover gesproken, terwijl zij die anders dachten, het ternauwernood waagden voor hun „bekrompen en ouderwetsche” meening uit te komen; dat men in die dagen niet aan een biografie van Van Lennep dacht, wat wonder?” Dit nu is weer een voorbeeld van de ietwat naïef gemoedelijke — maar niet onhandige — wijze, waarop Jhr. Dr. M. F. v. L. gewoon is als vanzelfsprekend te doen voorkomen, wat in waarheid minstgenomen twijfelachtig of betwistbaar geacht worden moet. Waarom is dat, dat zij „die anders dachten, het ternauwernood waagden voor hun meening uit te komen?” Moeten wij dat zoo begrijpelijk vinden? Ik heb integendeel altijd gemeend, dat het vrijwel een lafheid was, die gelukkig nog niet algemeen voorkomt, niet voor zijne meening uit te durven komen uit vrees deze van zekere zijde bekrompen en ouderwetsch te hooren noemen. Verbeeld u, dat b.v. anti-revolutionaire of liberale kamerleden er eens zoo over dachten! Doch daarenboven, stelt Jhr. Dr. M. F. v. L. het hiermede niet voor alsof de kunstopvattingen der tachtigers (wier onderlinge eensgezindheid ook niet bepaald volmaakt genoemd worden kan!) gedurende een reeks van jaren zoo oppermachtig heerschte in onze „litteraire wereld” (hm, hm!) dat het uitspreken van tegengestelde opinies van alle kanten met hoongelach beantwoord zijn zou? En is er nu werkelijk wel ooit van zoo iets sprake geweest? Zou niet integendeel wie te eeniger tijd, welke ook, met een biografie van Jacob van Lennep voor den dag gekomen was, en diens „genialiteit” (waaraan zijn klein-